

broda u pogledu vršenja plovidbe i plovidbenih pothvata. S obzirom na to, iz odnosnog ugovora se razabire da je pravo raspolaganja brodom tuženi zadržao sebi, pa je prema tome tuženi bio nosilac plovidbenog pothvata.

U smislu odredaba čl.121 Zakona o iskorištavanju pomorskih brodova u slučaju sumnje da li je zaključen ugovor o zakupu broda ili brodarski ugovor, drži se da je zaključen brodarski ugovor, odnosno u ovom slučaju posebna vrsta ugovora o radu u rukovanju s brodom. S obzirom na to i ovaj sud smatra da je u predmetnom slučaju tuženi bio brodar odnosnog broda i da je kao takav u skladu odredaba čl.23. Zakona o posadi brodova jugoslavenske trgovačke mornarice odgovoran za tjelesne povrede članova posade.

V.V.

Bilješka.- Premda se u obrazloženju presude govori o vlasniku broda, radi se u stvari o nosiocu prava korištenja broda. Ugovor o kojemu se raspravlja u presudi je potpuno atipičan i nije normiran Zakonom o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br.III-Sl-946/75-2
od 29.V 1975.

Vijeće: Petar Sremac, Gavro Badovinac, dr Velimir Filipović

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodara i skladištara - Oznake o identitetu robe u teretnici - Ako brodar preda robu a da mu lučki skladištar nije uložio protest, pretpostavlja se da je robu predao u skladu s navodima teretnice - Skladištar mora predati robu primaocu točno prema klauzulama u teretnici, jer se inače smatra da se ne radi o robi na koju se teretnica odnosi, pa makar stvarni elementi robe kao što su vrsta i količina odgovaraju navodima teretnice - Ne smatra se da se radi o robi na koju se odnosi teretnica, ako je na omotima navedena jedna zemlja sjedišta primaoca, a u teretnici druga

Tužitelj je primalac, jedna čehoslovačka firma, a tuženi su: prvotuženi brodar, a drugotuženi poduzeće "Luka".

Medju strankama je sporno da li je prvotuženi kao brodar, ili drugotuženi kao slagač koji je primio teret s broda i uskladištio ga, dužan platiti tužitelju na

ime naknade štete za neisporučenu količinu robe po teretnici br.46 iznos od Ind. RS 13.196,80. Tužiteljev prednik po teretnici prvotužene stranke, br. 46 Bombaj 5.XII 1973. trebao je primiti 47 vreća tzv. fitinga sa oznakama: "FOR EXPORT SOHINDER SINGH & BROS JULLUNDUR CITY (INDIJA) FEROMET - CSSR SPN 450654-3/DP/SK: SPN 450654-3/DP/UL i SPN 450654-3/DP/OP".

Drugotuženi koji je primio robu od prvotuženog propustio je da neisporuku robe sa ovakovom oznakom protestira prvotuženom, pa je prvostepeni sud uzeo da je prvotuženi drugotuženom uredno isporučio robu.

Što se tiče zahtjeva tužitelja prema drugotuženom, prvostepeni je sud odbio zahtjev tužitelja i prema drugotuženom, jer smatra da se odnosni teret još danas nalazi kod drugotuženog koji doduše ima drugačiju markaciju na vrećama (s oznakom "Polland"), te da se radi samo o oznaci adrese na vrećama na kojima je označena adresa "Polland" umjesto "ČSSR", a to nema utjecaja na pitanje utvrđenja vrste robe. Sud smatra da nije u pitanju ni količina, ni stanje, ni vrsta tereta, jer tužitelj to ne osporava, već tvrdi da roba navedena u teretnici nije isporučena jer ima razliku već navedenu u označenju zemlje "Polland" - "ČSSR". Po mišljenju suda oznaka sjedišta primaoca po teretnici, odnosno krajnjeg korisnika bilo na teretnici bilo na koletu prevoženog tereta nije nužni sastavni dio označavanja radi identifikacije tereta, vezanog uz određenu teretnicu. To je samo geografska oznaka sjedišta primaoca, koja čak ne mora biti označena u teretnici. Sud smatra da - ako se svi drugi elementi za identifikaciju tereta vezani uz određenu teretnicu slažu, kao što je slučaj u predmetnom sporu, a samo je geografsko određivanje odredišta pogrešno - ne može se tvrditi da teret po teretnici nije iskrcan i isporučen.

Tužitelj žalbom pobija presudu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se presuda preinači i presudi u smislu tužbenog zahtjeva, odnosno da se presuda ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Stajalište pobijane presude, prema žalitelju da oznake na teretu nisu bitne, te da je dovoljno da se radi o istoj vrsti robe i količini bez obzira na oznake, nema osnove. Ističe da oznake na robi služe za identificiranje robe, te da se oznake navedene u teretnici moraju poklapati sa robom i jedino takova roba može se primaocu isporučiti. Kad je tužitelj dokazao da s broda nije bila iskrcana roba s oznakom "ČSSR" i da prvotuženi nije ispunio svoju

obvezu iz ugovora, i kad je drugotuženi priznao da se roba koja se nalazi u skladištu drugotuženog razlikuje po markaciji, ne može se uzeti da nema odgovornosti prvo i drugotuženog.

Tužitelj smatra da primalac nije zakasnio ako je predao prvotuženom protest u času kad je došao po robu drugotuženi. Primalac ne može protestirati brodaru prije nego li dodje u mogućnost da robu preuzme. Svaki primalac ne može se pojaviti ispod čekrka broda i tražiti svoju robu po teretnici, napose ako agent broda prije njegova dolaska izda dispoziciju poduzeću "Luka", tj. drugotuženom, da prihvati robu i istu uskladišti.

Ističe da je drugotuženi propustio da protestira prvotuženom činjenicu o markaciji robe, tj. da mu je predana roba sa markacijom "Polland" umjesto "ČSSR". S obzirom na takvu činjenicu tužitelj se, odnosno njegov prednik, našao u situaciji da nije mogao preuzeti robu radi administrativno-carinskih propisa, pa prema tome, stajalište pobijane presude o tzv. identitetu robe nema osnove. Žalitelj smatra da adresa navedena na teretnici kao oznaka i na robu znači u stvari pobližu oznaku identiteta robe.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i preinakom prvostepene presude obvezao drugotuženog u smislu tužbenog zahtjeva. Razlozi suda su slijedeći:

Pravno je pitanje medju strankama koja je osobina markacije robe, tj. da li je roba iste vrste s eventualnim različitim oznakama (markacijama) ista roba ili ne.

Ne može se prihvatiti stajalište pobijane presude/da u slučaju u kojemu se oznake na robu odnosno njenoj ambalaži u cijelosti ne poklapaju s oznakama robe kako su navedene u teretnici, a radi se o istoj vrsti, pakovanju i količini robe, da je brodar udovoljio svojoj obvezi iz ugovora o prijevozu robe, te da je primalac dužan preuzeti takvu robu iako se oznake robe ne poklapaju s oznakama navedenim u teretnici.

U smislu odredaba čl.31, toč.7. Zakona u ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, kao i odredaba Medjunarodne konvencije za izjednačenje izvjesnih pravila o teretnici čl.3, toč.3, sl.a, u pogledu sadržaja teretnice određeno je da teretnica medju ostalim mora sadržavati oznake potrebne za utvrđivanje istovjetnosti robe, koje moraju biti utisnute ili na drugi način jasno

stavljene na sanduke ili omote robe u kojima se ona nalazi, da bi u redovnim prilikama ostale čitljive do kraja putovanja. S obzirom na to, u smislu postojećih zakonskih propisa a i načina poslovanja s robom, očito je da se identitet robe utvrđuje sravnjenjem oznaka na ispravama s kojima se roba prevozi. Da bi se radilo o istoj vrsti robe koju je brodar u smislu teretnice dužan predati primaocu, a tako isto skladištar koji je od brodara primio robu, nužno je da roba koja se po teretnici predaje primaocu u cijelosti odgovara oznakama navedenim u teretnici. Ne može se prihvatiti stajalište da bi stavljanje iste vrste i količine robe u istom pakovanju, ali s različitim oznakama na njoj ili samo sličnim oznakama u bilo kojoj pojedinosti, značilo da se radi o istoj vrsti robe. Naime u odredjenom pakovanju robe koje može biti istovjetno ne mora se nalaziti ista roba i po kvaliteti i po kvantiteti. Svako koleto robe s odredjenim oznakama koje sadrži na sebi predstavlja posebnu vrstu robe. Ne može se stoga uzeti da bi brodar, odnosno skladištar koji primaocu predaje robu s drugačijim oznakama od onih koje su navedene u teretnici, udovoljio svojoj obvezi. Prema tome, u predmetnom slučaju ne može se uzeti da je roba čija je oznaka po teretnici označena među ostalim sa slovima "CSSR" bila identična s robom koja u istoj markaciji sadrži i riječ "Polland". S obzirom na izloženo, tužitelj s pravom, bez obzira na eventualne carinske administrativne propise, s obzirom na identitet robe, odbija da primi robu s drugačijim oznakama od onih koje su navedene u teretnici. S obzirom na izloženo ne može se uzeti da je drugotuženi skladištar udovoljio svojoj obvezi da tužitelju preda istu robu, dajući mu robu koja je drugačije označena nego li je to navedeno u teretnici, pa radilo se eventualno i o istoj vrsti, količini i pakovanju odnosne robe.

Ocjenjajući pitanje odgovornosti tuženih za nastalu štetu, odnosno za neisporuku robe po teretnici br.46, ovaj sud usvaja stajalište pobijane presude da prvotuženi brodar nije odgovoran za odnosni manjak. U toku spora tužitelj ni drugotuženi nisu pružili dokaz da je prilikom iskrcaja robe tuženi brodar isporučio drugotuženom kao primaocu robe, robu sa pogrešnim oznakama i drugačijim nego li su one u teretnici br.46, a niti je pružen dokaz da po toj teretnici roba nije iskrcana. Ako je drugotuženi po teretnici br.46 primio od prvotuženog robu s drugačijim oznakama nego li su bile one navedene u teretnici, trebao je tu činjenicu odmah prvotuženom protestirati, jer se radi o vidljivim nedostacima robe. Kako to drugotuženi nije učinio, ima se uzeti da je prvotuženi teret pravilno isporučio i predao ga drugotuženom i da je kod drugotuženog došlo do miješanja i pogrešne isporuke robe.

Pošto je prednik tužitelja u skladištima drugotuzenog utvrdio da roba koju drugotuzeni želi po teretnici isporučiti ne odgovara oznakama u teretnici, osnovano je odbio da odnosnu robu primi kao robu po teretnici br. 46. Prema tome za neisporuku robe a time i za nastalu štetu tužitelju odgovara drugotuzeni.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-Sl-943/75-2
od 29.V 1975.

Vijeće: Petar Sremac, Gavro Badovinac, mr Zvonimir Aržek

Povreda dizaličara radom dizalice - Dizaličar kao kvalificirana osoba mora, kada se kreće u blizini dizalice dok ona radi, upotrijebiti dužnu pažnju da ne bude povrijeđen - Ukoliko nije bio pažljiv sam je kriv za dobitu tjelesnu povredu - Pored dizaličara za povredu može biti kriv i član posade broda koji je nestručno upravljao dizalicom

Tužitelj je dizaličar, član poduzeća "Luka", a drugotuzeni je brodar. Tužitelj u tužbi navodi da je zadobio tjelesne povrede prouzrokovane dizalicom s kojom je nestručno upravljao član posade broda, i zahtijeva da mu tuženi nadoknade štetu.

Rješavajući spor nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza prvostepeni sud je pobijanom presudom obvezao drugotuzenog brodara da tužitelju plati 18.541.- din. s 8% kamata od 11.XI 1972. do isplate i da mu naknadi parnične troškove od din. 2.829,80, dok je s viškom zahtijeva tužitelja prema drugotuzenom odbio. Sud je u cijelosti odbio tužiteljev zahtjev prema prvotuzenom i obvezao tužitelja da prvotuzenom plati troškove spora od din. 692,50.

Na temelju zapisnika inspekcijske službe i nalaza vještaka sud smatra da je zahtjev tužitelja djelomično osnovan samo prema drugotuzenom. Do nesreće je došlo kad je posada broda preuzela rukovanje dizalicama, te su radnici drugotuzenog svojom nepažnjom u rukovanju brodskim napravama prouzročili tjelesnu povredu tužitelja. Medjutim, tužitelj je, kao stručni radnik osposobljen za rukovanje dizalicama, znao i morao znati da je u vrijeme kad je dizalica u pokretu opasno svako kretanje po palubi broda,